

CZU: 37.01/.02

DOI: 10.46727/c.v2.16-17-05-2024.p216-220

**IMPLEMENTAREA METODELOR ACTIVE MENTINE VIE
MISIUNEA UNEI „ȘCOLI ACTIVE”**

**IMPLEMENTING ACTIVE METHODS KEEPS THE MISSION
OF AN "ACTIVE SCHOOL" ALIVE**

Coman Nicolaie, profesor

Colegiul Tehnic „Valeriu D. Cotea” Focșani, România

Coman Nicolaie, teacher

Technical College „Valeriu D. Cotea” Focșani, România

<https://orcid.org/0009-0007-5116-3095>

corbu22@gmail.com

Rezumat. *Articolul explorează importanța metodelor active în educație și modul în care acestea pot fi implementate în practică pentru a îmbunătăți procesul de învățare și dezvoltarea elevilor. Se evidențiază că misiunea fundamentală a instituției școlare nu se rezumă doar la transmiterea de cunoștințe, ci și la formarea unor indivizi integri și responsabili, capabili să contribuie la progresul societății. Pentru a atinge acest obiectiv, se recurge la metode active și participative, precum povestirea colectivă, jocurile de rol și dramatizarea textelor literare. Un studiu de caz ilustrează implementarea acestor metode într-o clasă de liceu, evidențiind rezultatele pozitive în ceea ce privește dezvoltarea gândirii critice, creativității și abilităților sociale ale elevilor.*

Cuvinte-cheie: *educație activă, metode participative, dezvoltare personală, învățare interactivă, implicare elevi*

Abstract. *The article explores the importance of active methods in education and how they can be implemented in practice to improve student learning and development. It is highlighted that the fundamental mission of the school institution is not only limited to the transmission of knowledge, but also to the training of individuals of integrity and responsibility, capable of contributing to the progress of society. To achieve this objective, active and participatory methods are used, such as collective storytelling, role-playing and dramatization of literary texts. A case study illustrates the implementation of these methods in a high school classroom, highlighting the positive results in terms of developing students' critical thinking, creativity and social skills.*

Keywords: *active education, participatory methods, personal development, interactive learning, student involvement*

*„A ieși din lectură cu stimă sporită pentru om,
acesta cred că este secretul
marilor literaturi pentru tineret.” G. Călinescu*

Introducere

Misiunea fundamentală a instituției școlare nu constă doar în transmiterea de cunoștințe, ci în modelarea și transmiterea unui anumit tip de individ de la o generație la alta. În această perspectivă, școala are un rol crucial în pregătirea și formarea elitelor unei societăți, cu accent pe dezvoltarea unor calități umane și sociale superioare. Aceste elite sunt reprezentate de indivizii care nu numai că își valorifică propriile calități, ci și reflectă în comportamentul lor esența umanității într-o epocă dată. Prin urmare, scopul școlii este nu doar să instruiască, ci și să cultive oameni de caracter și integritate, capabili să contribuie la progresul și dezvoltarea societății într-un mod autentic și semnificativ.

Această viziune asupra scopului școlii este susținută de teoriile educaționale care subliniază importanța formării individului într-un sens mai larg, nu doar ca purtător de cunoștințe, ci și ca cetățean responsabil și implicat în viața socială și culturală a comunității. De exemplu, teoria educației

umaniste, promovată de psihologi precum Carl Rogers și Abraham Maslow, subliniază importanța dezvoltării individului în toate dimensiunile sale - fizică, intelectuală, emoțională și socială - pentru a atinge potențialul său maxim și pentru a contribui la bunăstarea societății în ansamblu. Astfel, școala este percepută ca un loc în care nu numai că se predau cunoștințe academice, ci și se cultivă calități umane precum empatia, respectul și responsabilitatea socială, în vederea formării unei elite etice și culturale care să conducă societatea către progres și evoluție pozitivă.

Trăim într-o perpetuă relație de fraternitate cu lumea copiilor, indiferent de vârsta pe care o avem. De la începuturile lor în școală, este esențial să cultivăm în fiecare elev dragostea pentru cărți și lectură. Provocarea de a încuraja lectura reprezintă unul dintre principalele obiective ale instituției școlare, iar acest aspect ocupă un loc central în strategiile educaționale moderne. În ultima perioadă, s-a observat o creștere semnificativă a interesului pentru metodele activ-participative în procesul educațional [1]. Această tendință reflectă preocuparea pentru promovarea unei abordări active a învățării, care să încurajeze implicarea și participarea elevilor în procesul de descoperire și asimilare a cunoștințelor. Didactica contemporană accentuează importanța stimulării curiozității și a dorinței de cunoaștere a elevilor încă din primii ani de viață, subliniind necesitatea de a valorifica aceste aspecte în mediul școlar.

Metode și materiale

Pentru a implementa metode active în practică, este important să luăm în considerare contextul specific al clasei și interesele elevilor. Iată câteva exemple de implementare a metodelor active într-o clasă [2]:

- Dezvoltarea creativității prin povestiri colective:
 - ✓ Împărțiți clasa în grupuri mici și oferiți-le fiecărei echipe un început de poveste.
 - ✓ Elevii trebuie să continue povestea pe rând, fiecare adăugând un nou fragment.
 - ✓ Încurajați-i să folosească imaginația și să colaboreze pentru a dezvolta o poveste coerentă și interesantă.
 - ✓ La final, fiecare grup poate citi povestea lor în fața clasei, iar ceilalți elevi pot oferi feedback și sugestii de îmbunătățire.
- Învățarea interactivă prin jocuri de rol:
 - ✓ Alegeți un subiect sau un concept pe care doriți să îl explorați și creați scenarii de joc de rol relevante.
 - ✓ Implicați elevii în diverse roluri și situații care să le permită să aplice cunoștințele într-un mod practic și interactiv.
 - ✓ De exemplu, pentru a înțelege mai bine procesul democratic, puteți organiza un joc de rol în care elevii să își asume roluri de politicieni, alegători sau membri ai societății civile.
- Explorarea textelor literare prin dramatizare:
 - ✓ Selectați un text literar relevant și împărțiți clasa în grupuri.
 - ✓ Fiecare grup va pregăti o mini-reprezentare a unui fragment din text, folosindu-se de interpretare, costume simple și decoruri de bază.

Această activitate nu numai că îi ajută pe elevi să înțeleagă mai bine textul, ci și să își dezvolte abilitățile de comunicare și exprimare artistică.

Studiu de caz: Într-o clasă de liceu, profesorul de limba română dorește să încurajeze gândirea critică și creativitatea elevilor prin metode active. Alegând romanul "Enigma Otiliei" de George Călinescu

ca text literar principal, el planifică o serie de activități care să implice elevii în mod activ în procesul de învățare [3]:

- **Dezbatere:** Elevii sunt împărțiți în două tabere și sunt încurajați să participe la dezbateri pe marginea temelor și dilemelor etice prezentate în roman, cum ar fi relațiile interpersonale și conceptul de moralitate.
- **Analiză de personaje:** Elevii sunt împărțiți în grupuri mici și li se atribuie câte un personaj din roman. Fiecare grup trebuie să analizeze caracteristicile personajului lor, să exploreze motivațiile și evoluția acestuia pe parcursul poveștii, iar apoi să prezinte concluziile clasei prin intermediul unor prezentări interactive.
- **Dramatizare:** Elevii selectează un fragment important din roman și îl dramatizează în fața clasei, punându-și în practică abilitățile de actorie și interpretare.

Prin intermediul acestor activități, elevii nu numai că își aprofundează înțelegerea textului literar, ci și își dezvoltă abilitățile de comunicare, colaborare și gândire critică, pregătindu-se pentru o implicare activă în procesul de învățare și în viața socială și culturală ulterioară [4].

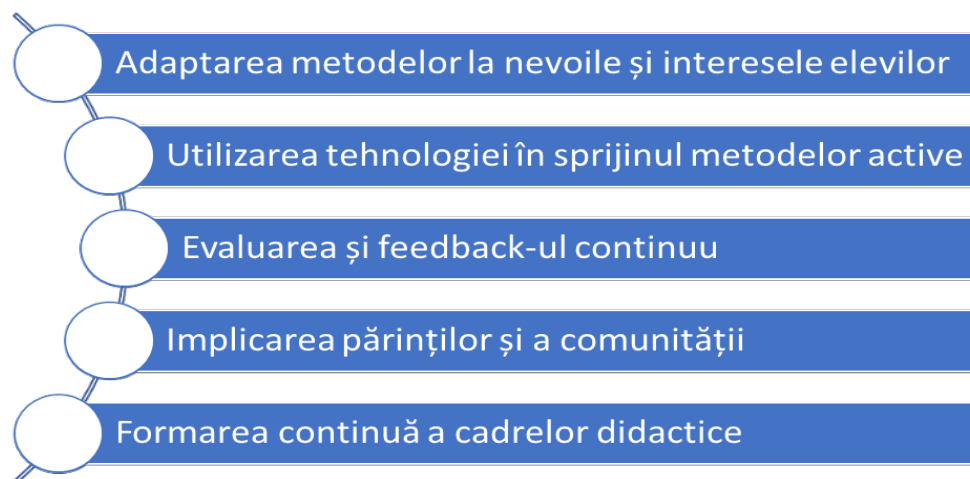

Fig. 1. Aspecte practice și specifice ale metodelor active

Aspecte practice și specifice legate de implementarea metodelor active în diverse contexte școlare [5] (Figura 1):

1. Este esențial să luăm în considerare diversitatea elevilor din clasă și să adaptăm metodele active în funcție de nivelul lor de vârstă, pregătire și interese. De exemplu, în cazul unor clase mai tinere, activitățile ar trebui să fie mai interactive și mai centrate pe joc, în timp ce pentru clase mai mari, accentul poate fi pus mai mult pe analiza textelor și dezbaterile ideilor.
2. Tehnologia poate fi o resursă valoroasă în implementarea metodelor active în educație. De exemplu, utilizarea platformelor online pentru discuții și colaborare în timp real poate îmbunătăți interacțiunea elevilor și accesul la resurse educaționale variate.
3. În paralel cu implementarea metodelor active, este important să avem sisteme eficiente de evaluare și feedback pentru a monitoriza progresul elevilor și pentru a identifica eventualele nevoi de ajustare sau îmbunătățire a procesului de învățare.
4. Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional poate sprijini și consolida efectele metodelor active. Organizarea unor evenimente sau proiecte comunitare care să încurajeze colaborarea între elevi, părinți și membri ai comunității poate contribui la extinderea și consolidarea experienței de învățare.

5. Pentru a asigura o implementare eficientă a metodelor active în practică, este esențial să oferim cadrelor didactice o formare continuă și sprijin adecvat în dezvoltarea abilităților necesare pentru utilizarea acestor metode. Astfel, se asigură că aceste metode sunt aplicate în mod corespunzător și că beneficiază în mod optim de potențialul lor în îmbunătățirea procesului de învățare.

Rezultate și discuții

Tehnicile pedagogice moderne vizează dezvoltarea unor abilități fundamentale precum înțelegerea textului, scrierea creativă și lucrul în echipă. Accentul este pus pe cultivarea unei atitudini active și a spiritului de inițiativă în rândul elevilor, încurajându-i să descopere și să exploreze conținuturile în mod independent. Prin crearea unor provocări și obstacole adecvate, elevii sunt încurajați să își dezvolte abilitățile critice și de analiză, înțelegând că învățarea autentică se bazează pe înțelegere profundă și pătrundere în subiectele studiate. Această abordare pedagogică pune accentul pe transformarea elevilor din simpli receptori de informație în agenți activi și creativi ai propriului lor proces de învățare. Încurajându-i să își dezvolte gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor, se creează un mediu propice pentru explorare și descoperire [4]. Astfel, elevii nu doar învață, ci devin implicați în construirea propriilor lor cunoștințe și înțelesuri. Aceste metode active și participative au un impact semnificativ nu doar asupra performanței academice a elevilor, ci și asupra dezvoltării lor personale și sociale. Într-un mediu în care sunt încurajați să își exprime ideile și să colaboreze cu ceilalți, elevii își îmbunătățesc abilitățile de comunicare și lucrul în echipă, dobândind competențe esențiale pentru succesul în viață. Prin urmare, promovarea metodelor activ-participative în educație reprezintă nu doar o modalitate de a îmbunătăți calitatea procesului de învățare, ci și o investiție în viitorul elevilor și al societății în ansamblu [2]. O școală care adoptă aceste practici devine nu doar un loc de predare și învățare, ci și un spațiu de explorare, descoperire și dezvoltare personală și profesională.

Metoda dezvoltării progresive este una dintre cele mai eficiente și plăcute modalități de lucru pentru copii, deoarece se bazează pe intrigă și anticipare. În cadrul acestei metode, elevii sunt implicați în descoperirea treptată a firului narativ, ceea ce stimulează imaginația și creativitatea lor. Mai mult decât atât, această metodă promovează colaborarea și lucrul în echipă, deoarece elevii lucrează împreună pentru a dezvolta continuarea poveștii. O componentă esențială a acestei metode este constituirea echipelor formate din patru elevi, fiecare echipă primind un fragment inițial al unei povestiri necunoscute. Elevii au sarcina de a imagina continuarea poveștii și de a redacta un final pentru aceasta. În timpul rezolvării sarcinii, toți membrii echipei contribuie cu idei și sugestii, iar textul final este redactat de către unul dintre elevi, având abilități de scriere rapide și corecte.

Durata de lucru pentru fiecare fragment este de aproximativ cinci-zece minute, permițând astfel elevilor să exploreze și să dezvolte ideile într-un timp limitat. După finalizarea fiecărui fragment, o echipă prezintă povestirea creată, iar celelalte echipe sunt încurajate să ofere feedback și să identifice aspecte care par ilogice sau care necesită dezvoltare suplimentară. Prin utilizarea succesivă a acestei metode pentru fiecare fragment al poveștii, elevii sunt implicați într-un proces captivant de descoperire și dezvoltare a întregii narațiuni. Astfel, dezvoltarea progresivă nu doar încurajează creativitatea și colaborarea, ci și dezvoltă abilitățile de gândire critică și rezolvare a problemelor, contribuind la formarea unei generații cu o viziune holistică și critică asupra lumii literare și nu numai.

Este esențial ca elevii să fie încurajați să formuleze propoziții clare și expresive, să evite repetițiile și să respecte corectitudinea ortografică și punctuația în redactarea textelor lor. Această practică nu numai că dezvoltă abilitățile lor de scriere, ci și le oferă oportunitatea de a-și îmbunătăți

comunicarea în mod eficient și precis. După ce elevii finalizează evaluarea lor, profesorul prezintă textul literar original în întregime. Această etapă este crucială pentru a oferi elevilor o perspectivă completă asupra textului și pentru a le permite să compare propria lor interpretare cu cea a autorului. În aplicarea acestei metode, este important să se respecte logica textului. Acest lucru implică înțelegerea caracteristicilor personajelor, dinamica acțiunii și asigurarea că textul are un final coerent. Această abordare stimulează gândirea critică și analitică a elevilor, ajutându-i să dezvolte abilități de interpretare și analiză a textelor literare. Aspectele relevante ale acestei metode includ selecția atentă a textelor de către profesor, astfel încât să ofere elevilor posibilități ample de a dezvolta narațiunea. Textele trebuie să fie adaptate vârstei și nivelului de pregătire al elevilor și să nu fie prea extinse, având în vedere că sunt fragmente care trebuie completate în timpul activității. Alegerea unor texte adecvate este esențială pentru a stimula creativitatea și imaginația elevilor și pentru a le oferi o experiență de învățare eficientă și plăcută. Această metodă nu doar încurajează creativitatea și imaginația elevilor, ci și promovează colaborarea și lucrul în echipă. Prin implicarea în activități de redactare a textelor în grupuri mici, elevii învață să comunice și să colaboreze eficient, să își împartă ideile și să negocieze în vederea elaborării unei povestiri coerente și pline de înțeles [3]. De asemenea, această metodă oferă elevilor oportunitatea de a-și dezvolta abilitățile de analiză și interpretare a textelor literare. Prin explorarea continuă a narațiunii și prin găsirea unor modalități creative de a continua și finaliza povestea, elevii își îmbunătățesc capacitățile de a identifica elementele esențiale ale unui text și de a le interpreta într-un mod personal și original. În plus, această metodă oferă oportunitatea de a stimula încrederea elevilor în propriile capacități de exprimare și creativitate literară. Prin încurajarea lor să-și expună ideile și să-și dezvolte vocea personală în scris, profesorii pot contribui la dezvoltarea unei atitudini pozitive față de procesul de creație literară.

Frumusețea acestei metode constă în provocarea constructivă pe care o implică pentru elevi, oferindu-le șansa de a crea povești unice, pornind întotdeauna de la același început. Această abordare își propune să dezvolte imaginația, creativitatea și originalitatea elevilor într-un mod atractiv și diferit de metodele tradiționale, încurajându-i să colaboreze în echipă pentru a crea texte captivante și originale. Variația compozițiilor rezultate evidențiază nivelul de dezvoltare al vocabularului și al orizontului de cunoștințe al elevilor. Astfel, micile creații ale elevilor pot deveni povești care să fie apreciate și citite de către colegii lor, transformându-i în autori de povești menite să inspire și să încante.

Concluzii

Metodele active și participative în educație au un impact semnificativ asupra dezvoltării elevilor, nu doar din punct de vedere academic, ci și personal și social. Prin promovarea acestor metode, școlile devin spații de explorare, descoperire și dezvoltare, în care elevii devin agenți activi ai propriului lor proces de învățare. Implementarea practică a acestor metode în clase poate stimula creativitatea, imaginația și colaborarea elevilor, pregătindu-i pentru a deveni membri activi și responsabili ai societății în viitor.

Bibliografie

1. RADU, T. IOAN. „Evaluarea în procesul didactic”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2000;
2. STAN, LILIANA. Cercetarea pedagogică și inovarea în învățământ, Ed. Polirom, Iasi, 1995.
3. STOICA, ADRIAN. „Evaluarea progresului școlar, de la teorie la practică”, București, Editura Humanitas Educațional, 2003;
4. UNGUREANU, ADALMINA. „Metodica studierii limbii și literaturii române”, Iași, Ed. AS'S, 2003.